

บทความวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี

Factors Related to Smoking Initiation among Male Students in Lower Secondary Schools, Pathum Tani

จิราภรณ์ จันทร์แก้ว, พย.,ม. (Jiraporn Jankaew, M.N.S.)*

พรนภา หอมสินธุ์ Ph.D. (Pornnapa Homsin, Ph.D.)**

รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ Ph.D. (Rungrat Srisuriyawet, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาความชุกของการทดลองสูบบุหรี่และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยบรรยายเชิงความสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี จำนวนทั้งหมด 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมินความเครียด แบบสอบถามทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ และแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .80, .80 และ .89 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและ Binary logistic regression

ผลการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 28.7 มีความชุกในการทดลองสูบบุหรี่ โดยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ (AOR = 2.41, 95% CI = 1.02-5.70) ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ (AOR = 2.62, 95% CI = 1.10-6.31) และการถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ (AOR = 8.46, 95% CI = 3.46-20.68)

* นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน มหาวิทยาลัยบูรพา

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความเครียด การสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง การสูบบุหรี่ของพี่น้อง การยอมรับ การสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท การเข้าถึงบุหรี่ การเข้าถึงสื่อเกี่ยวกับบุหรี่ และการคาดการณ์การสูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่

สรุป: ผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อป้องกันการทดลองสูบบุหรี่ในนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและกลุ่มวัยรุ่นอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: ปัจจัย/การทดลองสูบบุหรี่/นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Abstract

Purpose: To identify the prevalence of smoking initiation and to examine factors related to smoking initiation among male lower secondary school students.

Design: Descriptive correlational research.

Methods: Subject were 210 male lower secondary school students studying in schools affiliated with the secondary education service area office 4, Pathum Tani province. Data were collected with self-administered questionnaires including stress test, attitude toward smoking and self-efficacy to avoid smoking. The reliability coefficients of the questionnaires were .80, .80 and .89, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Binary logistic regression.

Findings: The findings of this study demonstrated that the prevalence of smoking initiation was 28.7%. The significant factors related to smoking initiation among male lower secondary school students were self-efficacy to avoid smoking (AOR = 2.41, 95% CI = 1.02-5.70), attitude toward smoking (AOR = 2.62, 95% CI = 1.10-6.31), and peer persuasion to smoking (AOR = 8.46, 95% CI = 3.46-20.68). Meanwhile, academic achievement, stress, parental smoking, sibling smoking, parental approval of smoking, peers smoking, cigarette accessibility, media accessibility and prevalence estimate were not related to smoking initiation.

Conclusion: This study provided basic knowledge necessary for the development of effective preventive interventions for smoking initiation among male lower school students and adolescents.

Keywords: Factors/Smoking initiation/Male lower secondary school students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากผลการสำรวจการบริโภคยาสูบของสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบในรอบ 4 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2549-2552) พบว่า เยาวชนอายุ 11-24 ปี สูบบุหรี่ 1.5 ล้านคนในปี พ.ศ. 2549 และเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจาก 1.6 ล้านคนในปี พ.ศ. 2550 เป็น 1.7 ล้านคนในปี พ.ศ. 2552 (สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ, 2553) และ 1.74 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2554 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) แสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้สูบบุหรี่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สอดคล้องกับการสำรวจในโครงการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนระดับโลกของประเทศไทย (Global Youth Tobacco Survey: GYTS) ปี พ.ศ. 2548 และ 2552 ซึ่งสำรวจเยาวชนในสถานศึกษาที่มีอายุ 13-15 ปี พบว่า เยาวชนชายมีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.4 เป็นร้อยละ 20.1 และในผู้ที่เคยสูบบุหรี่ (Ever smokers) พบว่า มีการสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยกว่า 10 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15.7 เป็น 18.4 นอกจากนี้ เยาวชนชายที่ไม่เคยสูบบุหรี่แต่มีความคิดที่จะสูบบุหรี่อีก 1 ปีข้างหน้าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.7 ในปี พ.ศ. 2548 เป็นร้อยละ 14.2 ในปี พ.ศ. 2552 (กระทรวงสาธารณสุข, 2554)

จากสถานการณ์การบริโภคยาสูบรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2550 พบว่า จังหวัดปทุมธานีมีความชุกการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบบุหรี่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งติดอันดับที่ 5 ของประเทศไทย และในปี พ.ศ. 2554 เลื่อนอันดับเป็นที่ 3 ของประเทศไทย และพบว่าอายุน้อยที่สุดที่เริ่มสูบบุหรี่ในเพศชาย คือ อายุ 10 ปี (ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ [ศจย.], 2554) จากผลการสำรวจนี้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การบริโภคยาสูบที่น่าวิตกของเยาวชนไทยและในจังหวัดปทุมธานี

การสูบบุหรี่ในวัยรุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นตอนต้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและมีอายุของการเริ่มต้น

สูบบุหรี่ที่น้อยลง ที่สำคัญ คือ ผู้ที่ไม่เคยสูบบุหรี่มีแนวคิดที่จะทดลองสูบบุหรี่ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่น่าวิตกเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ จากเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นจึงเริ่มผละจากอกพ่อแม่ไปสู่โลกภายนอกที่ต้องเรียนรู้และเผชิญกับปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง และพร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาในชีวิตโดยง่าย (สมชาย วัฒนกุล, 2553) ทำให้มีโอกาสตัดสินใจที่ผิดพลาดและมีพฤติกรรมเสี่ยงรวมทั้งการเริ่มต้นสูบบุหรี่ได้ง่าย

การสูบบุหรี่ในวัยรุ่นนั้นก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพทั้งตัวผู้สูบเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง และยังส่งผลเสียต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เช่น ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่น ทำให้เสียบุคลิกภาพ และเป็นสาเหตุของการเกิดโรค เช่น โรคมะเร็งปอด และโรคถุงลมโป่งพอง (ประกิต วาทีสาธกกิจ และกรองจิต วาทีสาธกกิจ, 2547) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและสังคม เช่น มีความผิดปกติด้านอารมณ์ มีการใช้สารเสพติดชนิดอื่นก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม นอกจากนี้ การศึกษาระดับ IQ ของสถาบันสุขภาพจิตในต่างประเทศ พบว่า กลุ่มวัยรุ่นชายที่สูบบุหรี่โดยเฉลี่ยจะมี IQ ต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ประมาณ 7 คะแนน (อรรวรรณ ผ่องต่อ, 2553)

จากการทบทวนการศึกษาที่ผ่านมาทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มต้นหรือทดลองสูบบุหรี่ในวัยรุ่น มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย อาทิเช่น ปัจจัยภายในบุคคล ได้แก่ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ความเครียด เป็นต้น และปัจจัยภายนอกบุคคลหรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ การคัดค้านการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น การสูบบุหรี่ของพ่อ การยอมรับของพ่อแม่ต่อการสูบบุหรี่ การเข้าถึงบุหรี่ อิทธิพลของสื่อ

เกี่ยวกับบุหรื เป็นต้น (พรนภา หอมลินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2554; Bidstrup et al., 2008; Christophi, Savvides, Warren, Demokritou, & Connolly, 2009; Lim, Sumarni, Kee, Hejar, & Amal, 2012; Ling, Neilands, Nguyen, & Kaplan, 2007; Machado Neto Ade et al., 2010)

การศึกษาส่วนใหญ่เป็นผลการศึกษาในต่างประเทศ สำหรับการศึกษที่ผ่านมาในประเทศไทย ส่วนใหญ่มักจะศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยทั่วไป ไม่ได้เฉพาะเจาะจงศึกษาในระยะทดลองสูบบุหรี่ ซึ่งถือว่าเป็นระยะของการเริ่มต้นสูบบุหรี่ และเน้นศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในหรือปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนปัจจัยภายนอกตัวบุคคล จะเน้นศึกษาเกี่ยวกับเพื่อนและครอบครัว ความรู้ส่วนใหญ่จึงได้มาจากผลการศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งมีบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากสังคมไทย

การวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะคิด สิ่งแวดล้อมของบุคคลใกล้ชิด และสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ในนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนต้น ผลการศึกษครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนารูปแบบการป้องกันการเริ่มต้นสูบบุหรี่ในนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการป้องกันในระยะแรกเพื่อให้เยาวชนไทยห่างไกลจากการสูบบุหรี่ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเติบโตเป็นอนาคตของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความชุกของการทดลองสูบบุหรี่ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้นำทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (The Theory of Triadic Influence: TTI) (Flay & Petraitis, 1994) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนมิได้เกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง แต่เกิดจากอิทธิพลของ 3 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intrapersonal) 2) ปัจจัยด้านทัศนคติ (Attitude) 3) ปัจจัยทางสังคม (Social) ในการศึกษครั้งนี้ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ปัจจัยด้านทัศนคติ และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท การสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง การสูบบุหรี่ของพี่น้อง การยอมรับการสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ การเข้าถึงบุหรื การเข้าถึงสื่อเกี่ยวกับบุหรื และการคาดการณ์การสูบบุหรี่ ซึ่งจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ในระดับที่ต่างกันต่อการทดลองสูบบุหรี่ของวัยรุ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยายเชิงความสัมพันธ์ (Descriptive correlational research)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 210 คน ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีเกณฑ์คัดเลือกเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่าง (inclusion criteria) คือ เป็นผู้ไม่มีปัญหาสุขภาพที่เป็นข้อจำกัดในการสูบบุหรี่ ได้แก่ โรคหอบหืด โรคหัวใจ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 48 ข้อ ได้แก่

- 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลจำนวน 9 ข้อ
- 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ (การสูบบุหรี่ของบุคคลใกล้ชิด การถูกชักชวนให้สูบบุหรี่ การคาดการณ์การสูบบุหรี่ การยอมรับการสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง การเข้าถึงบุหรี่ การเข้าถึงสื่อเกี่ยวกับบุหรี่ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่) จำนวน 10 ข้อ
- 3) แบบประเมินความเครียด วัดโดยใช้แบบประเมินความเครียด (ST-5) ของกรมสุขภาพจิต (ม.ป.ป.) จำนวน 5 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .80
- 4) แบบสอบถามทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ วัดโดยใช้แบบสอบถามของ Homsin et al. (2006) ซึ่งพัฒนาตามแนวคิด Weber, 1992 (cited in Homsin et al., 2006) จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .80
- 5) แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความมั่นใจของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่จากสถานการณ์ต่างๆ วัดโดยใช้แบบสอบถามความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ของ Ford et al. (2009) จำนวน 4 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 07-01-2557 และขอความยินยอมของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง ข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับ และนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการแต่ละโรงเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นได้เข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างสัมพันธภาพ และชี้แจงรายละเอียดของการวิจัย พร้อมทั้งแจกใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยให้แก่กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง เพื่อขออนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมการวิจัยล่วงหน้า 1 สัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัยและได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองในห้องเรียน ใช้เวลาในการทำแบบสอบถามประมาณ 30 นาที แบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้วจะถูกเก็บในซองกระดาษที่ปิดมิดชิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติ Binary Logistic Regression เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการทดลองสูบบุหรี่

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.9 เป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รองลงมาเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 2 (ร้อยละ 29.7 และ ร้อยละ 28.5) ตามลำดับ โดยเกือบร้อยละ 60 มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 14 ปี อายุมากที่สุดเท่ากับ 16 ปี อายุน้อยที่สุดเท่ากับ 12 ปี และอายุเฉลี่ยเท่ากับ 13.9 ปี (SD = 0.94) กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับเพียงพอกับค่าใช้จ่ายรายวันส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาอาศัยอยู่ด้วยกัน และพักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา บิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด ร้อยละ 35.5 รองลงมาทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 22.7 ส่วนมารดา

ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมากที่สุด ร้อยละ 30.8 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 22.7

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 50.9 ไม่สูบบุหรี่ รองลงมา ร้อยละ 28.7 ทดลองสูบบุหรี่ ร้อยละ 17.6 สูบตามโอกาส และร้อยละ 2.8 สูบประจำ/ติดบุหรี่ อายุที่เริ่มต้นสูบบุหรี่น้อยที่สุดเท่ากับ 6 ปี มากที่สุดเท่ากับ 15 ปี และอายุเฉลี่ยที่เริ่มต้นสูบบุหรี่ 12.5 ปี (SD = 1.40)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในนักเรียนที่ทดลองสูบบุหรี่ โดยนักเรียนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ตามโอกาส สูบประจำและติดบุหรี่ได้ถูกตัดออกจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปจึงเหลือจำนวนเท่ากับ 172 คน ผลการวิเคราะห์ พบว่า เมื่อควบคุมผลกระทบจากปัจจัยอื่นๆ แล้ว ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่มากขึ้น 8.46 เท่า (AOR = 8.46, 95% CI = 3.46-20.68) ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยถูกเพื่อน

ชักชวนให้สูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการสูบบุหรี่ มีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่ เป็น 2.62 เท่า (AOR = 2.62, 95% CI = 1.10-6.31) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อการสูบบุหรี่ และกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ต่ำ มีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่มากขึ้น 2.41 เท่า (AOR = 2.41, 95% CI = 1.02-5.70) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่สูง

ส่วนปัจจัยที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (AOR = 1.22, 95% CI = 0.47-3.22) ความเครียด (AOR = 1.05, 95% CI = 0.46-2.39) การสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง (AOR = 0.92, 95% CI = 0.40-2.28) การสูบบุหรี่ของพี่น้อง (AOR = 1.42, 95% CI = 0.60-3.38) การยอมรับการสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง (AOR = 1.72, 95% CI = 0.21-14.42) การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท (AOR = 1.53, 95% CI = 0.61-3.82) การเข้าถึงบุหรี่ (AOR = 0.87, 95% CI = 0.36-2.14) การเข้าถึงสื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ (AOR = 0.99, 95% CI = 0.43-2.26) และการคาดการณ์การสูบบุหรี่ (AOR = 1.51, 95% CI = 0.65-3.51) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่

พฤติกรรมการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ในปัจจุบัน (n = 216)		
ไม่สูบบุหรี่	110	50.9
ทดลองสูบ	62	28.7
สูบตามโอกาส	38	17.6
สูบประจำ/ติดบุหรี่	6	2.8
อายุที่เริ่มต้นสูบบุหรี่ Min, Max = 6, 15; Mean = 12.5; SD = 1.40		

ตารางที่ 2 แสดงค่า Adjusted Odds Ratio ของปัจจัยต่างๆ ต่อการทดลองสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 172)

ปัจจัยที่ศึกษา	Adjusted OR	95% CI	p-value
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			.681
$\geq 3.00^{\text{®}}$			
< 3.00	1.22	0.47-3.22	
การรับรู้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่			<.05
สูง (≥ 15 คะแนน) [®]			
ต่ำ (< 15 คะแนน)	2.41	1.02-5.70	
ความเครียด			.913
ปกติ (0-4 คะแนน) [®]			
มีความเครียด (5-15 คะแนน)	1.05	0.46-2.39	
ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่			<.05
ไม่เห็นด้วย (1-32 คะแนน) [®]			
เห็นด้วย (33-80 คะแนน)	2.62	1.10-6.31	
การสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง			.956
ไม่มี [®]			
มี	0.92	0.40-2.28	
การสูบบุหรี่ของพี่น้อง			.425
ไม่มี [®]			
มี	1.42	0.60-3.38	
การยอมรับการสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง			.616
ไม่ยอมรับ [®]			
ยอมรับ	1.72	0.21-14.42	
การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท			.361
ไม่มี [®]			
มี	1.53	0.61-3.82	
การเข้าถึงบุหรี่			.766
ยาก [®]			
ง่าย	0.87	0.36-2.14	
การเข้าถึงสื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่			.976
ความถี่น้อย [®]			
ความถี่มาก	0.99	0.43-2.26	
การคาดการณ์การสูบบุหรี่			.333
$\leq 50\%^{\text{®}}$			
$> 50\%$	1.51	0.65-3.51	
เพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่			<.05
ไม่ชักชวน [®]			
ชักชวน	8.46	3.46-20.68	

[®] กลุ่มอ้างอิง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 28.7 ทดลองสูบบุหรี่ โดยอายุเฉลี่ยที่เริ่มต้นสูบบุหรี่ 12.5 ปี จะเห็นได้ว่านักเรียนมากกว่า 1 ใน 4 ได้ทดลองสูบบุหรี่แล้ว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะด้วยธรรมชาติของช่วงวัยนี้ มีความอ่อนไหวง่าย มีความอยากรู้อยากลอง และต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ จึงทำให้วัยรุ่นตอนต้นริเริ่มทดลองสูบบุหรี่ (Choi, Pierce, Gilpin, Farkas & Berry, 1997 อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2554) และจากสังคมในปัจจุบันที่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถหาซื้อบุหรี่ได้ง่ายในร้านสะดวกซื้อทั่วไป โดยที่ผู้ขายไม่ปฏิเสธทั้งที่ผู้ซื้อมีอายุต่ำกว่ากฎหมายกำหนด และบางร้านมีการแบ่งขายบุหรี่ในราคาที่ไม่เกินกำลังของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นสามารถเข้าถึงบุหรี่ได้ง่าย และมีโอกาสทดลองสูบบุหรี่ได้มากขึ้น ผลการศึกษานี้มีอัตราการทดลองสูบบุหรี่สูงกว่าการศึกษาที่ผ่านมาของ พรนภา หอมสินธุ์ และ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2554) ที่ศึกษาลำดับชั้นการสูบบุหรี่ของเด็กวัยรุ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า วัยรุ่นมีการทดลองสูบบุหรี่ ร้อยละ 12.8 โดยอายุเฉลี่ยที่เริ่มต้นสูบบุหรี่ 14.1 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการศึกษาดังกล่าวศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง ที่มีการสูบบุหรี่อยู่ในระยะที่สูงกว่า คือ ระยะสูบบุหรี่ตามโอกาส ระยะสูบบุหรี่ประจำ และระยะติดบุหรี่ มากกว่าช่วงวัยรุ่นตอนต้น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ครอบคลุมทั้ง 3 กลุ่มปัจจัย คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติ และปัจจัยทางสังคมตามที่กล่าวไว้ในทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (TTI) ของ Flay and Petraitis (1994) โดยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยม-

ศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ และการถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ โดยนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ต่ำ มีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่เป็น 2.41 เท่า ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่สูง ทั้งนี้เพราะการกระทำพฤติกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถแห่งตน และความคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำ ซึ่งผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงมักจะส่งผลต่อความสำเร็จของบุคคล ทำให้บุคคลกล้าที่จะเผชิญต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ แม้กระทั่งความล้มเหลวหรือสิ่งที่ยาก จะมีความพยายามทำให้สำเร็จโดยมีความคาดหวังถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นสูง สำหรับบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนต่ำ คิดว่าเป็นสิ่งที่เป็นปัญหาหรือยากเกินความสามารถ ความคาดหวังเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นก็จะต่ำ จนทำให้ไม่พยายามกระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ (Bandura, 1997) ดังนั้น นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ต่ำจึงมีโอกาสทดลองสูบบุหรี่ได้มาก ในขณะที่นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่สูง มีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่น้อยสอดคล้องกับการศึกษาของ Bidstrup et al. (2008) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม องค์ความรู้และปัจจัยทางโรงเรียนกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มวัยรุ่นในประเทศเดนมาร์ก พบว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธสูง จะมีพฤติกรรมต่อต้านการสูบบุหรี่ (OR = 2.31, 95% CI = 1.35-

4.11) และการศึกษาของกมลภู อนุมลลัตย์ และรัชนิ สรรเสริญ (2554) ที่พบว่า นักเรียนชายที่มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ต่ำ มีโอกาสเสี่ยงที่จะสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้นสูง ($OR = 2.31, 95\% CI = 1.35-4.11$)

2. ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ โดยนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อการสูบบุหรี่ มีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่เป็น 2.62 เท่า ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อการสูบบุหรี่ ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลที่มีทัศนคติบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญต่อสิ่งนั้น และถ้ามีทัศนคติลบก็มักจะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมนั้น ทศนคติจึงเป็นสิ่งที่เรียนรู้ และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล (สุรางค์ ไควตระกูล, 2541) ทศนคติจึงเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดพฤติกรรมการเริ่มต้นสูบบุหรี่ในวัยรุ่น ดังนั้น นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการสูบบุหรี่ จึงมีโอกาสร้อยต่อการทดลองสูบบุหรี่มากกว่า ในขณะที่นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อการสูบบุหรี่ มีโอกาสร้อยต่อการทดลองสูบบุหรี่น้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ Mohammadpoorasl, Fakhari, Shamsipour, Rostami & Rashidian (2011) ที่ศึกษาการเปลี่ยนผ่านขั้นตอนการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในประเทศอิหร่าน พบว่านักเรียนที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสูบบุหรี่ สามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงจากชั้นที่ไม่สูบบุหรี่สู่ชั้นทดลองสูบบุหรี่ ($OR = 1.22, 95\% CI = 1.02-1.46$) และการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2554) พบว่า วัยรุ่นที่มีทัศนคติค่อนข้างเห็นด้วยต่อการสูบบุหรี่ มีความเสี่ยงที่จะสูบบุหรี่อยู่ในระยะทดลองสูบบุหรี่มากกว่า 2 เท่า ของวัยรุ่นที่มีทัศนคติค่อนข้างไม่เห็นด้วยต่อการสูบบุหรี่ ($OR = 2.34, 95\% CI = 1.37-3.96$)

3. การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ โดยนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ มีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่เป็น 8.46 เท่า ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ไม่เคยถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ ทั้งนี้ เนื่องจากการถูกชักชวนจากเพื่อนโดยการเข้าซื้อและสลับประมาท ทำให้วัยรุ่นปฏิเสธเพื่อนได้ยาก เพราะกลัวเสียสัมพันธภาพ ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ต้องการแสดงให้เพื่อนฝูงเห็นถึงความเก่งกล้าของตน และเป็นการโอ้อวดว่าตนทำได้ เมื่อเพื่อนให้สูบบุหรี่เพื่อเป็นการให้เข้าร่วมกลุ่ม วัยรุ่นจึงทดลองสูบบุหรี่โดยขาดความยั้งคิด (สมชาย วัฒนกุล, 2553) ดังนั้น นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ จึงมีโอกาสร้อยต่อการทดลองสูบบุหรี่สูง สอดคล้องกับการศึกษาของ Erbaydar, Lawrence, Dagli, Hayran & Collishaw (2005) ที่ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในประเทศตุรกี พบว่า วัยรุ่นที่ใจอ่อนมักถูกแรงกดดันจากเพื่อนทำให้มีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่ ($OR = 1.42, 95\% CI = 1.21-1.66$) และการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2554) พบว่า นักเรียนที่ถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่มีโอกาสจะทดลองสูบบุหรี่เป็น 9.2 เท่า ($95\% CI = 5.24-16.22$) ของนักเรียนที่ไม่ถูกเพื่อนชักชวน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรส่งเสริมให้วัยรุ่นมีและใช้ทักษะในการปฏิเสธเพื่อเป็นเกราะป้องกันตนเองจากการถูกชักชวนให้ทดลองสูบบุหรี่ โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้วัยรุ่นมีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นอันตรายต่อตนเองและแยกแยะสิ่งที่ไม่ควรหรือไม่ควรกระทำ พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มความมั่นใจในการปฏิเสธเมื่อถูกเพื่อนชักชวนให้กับวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นกล้าคิด กล้าตัดสินใจในการเลือกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่นิยมเอียงตามเพื่อนส่วนใหญ่ได้ ที่สำคัญต้องฝึกฝน

ทักษะการปฏิเสธและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงการทดลองสูบบุหรี่ในโอกาสต่างๆ ได้สำเร็จ

ควรมีการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ให้แก่เด็กและวัยรุ่น โดยการให้ข้อมูลที่ครอบคลุมถึงผลเสียหรือผลกระทบต่างๆ ของการสูบบุหรี่ เช่น การสูบบุหรี่ไม่ใช่พฤติกรรมปกติของวัยรุ่นทั่วไป การสูบบุหรี่ไม่สามารถลดความเครียดได้ และการสูบบุหรี่เพียงครั้งเดียวก็สามารถทำให้ติดบุหรี่ได้ โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับกลุ่มเด็กและวัยรุ่น เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ สถานการณ์

จำลอง อุปกรณ์สาธิตผลของการสูบบุหรี่ การจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของบุหรี่ เป็นต้น เพื่อดึงดูดความสนใจและนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติของกลุ่มเด็กและวัยรุ่นที่มีต่อการสูบบุหรี่ไปในทางที่เหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณแผนงานพัฒนาวิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมการบริโภคยาสูบ (ศจย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี พ.ศ. 2557 ที่ให้การสนับสนุนทุนในการศึกษาครั้งนี้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลบุญ ธนอมสัถย์ และรัชนี สรรเสริญ. (2554). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้นของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัตน. *การพยาบาลและการศึกษา*, 4, 38-47.

กรมสุขภาพจิต. (ม.ป.ป.). แบบประเมินความเครียด ST5. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.dmh.go.th/test/qtest5/>

กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *รายงานการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนไทย พ.ศ. 2552* ภายใต้ *Global Youth Tobacco Survey, 2009* (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ประภิต วาทีสาธกกิจ และกรองจิต วาทีสาธกกิจ. (2547). *สารานุกรมไทยสำหรับเด็กและเยาวชน เล่มที่ 28*. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2556 จาก: <http://kanchanapisek.or.th/kp6/New/sub/book/book.php?Book=28&chap=6&page=t28-6-infodetail04.html>

พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2552).

ความเชื่อ แบบแผนการดื่มและปัจจัยทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ [ศจย.]. (2554). *โครงการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2550 และ 2554*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สมชาย ธีธฤณกุล. (2553). *วัยรุ่นกับยาเสพติด. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 12, 167-173.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2556 จาก http://supanida-opal.blogspot.com/2011/06/blog-post_3923.html

สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ. (2553). *สถานการณ์การบริโภคยาสูบชนิดมีควันของเยาวชนไทย*. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2555 จาก <http://www.thaiantitobacco.com/cms/uploads/>

download/doc/Smoking%20Data%20
06-09-2010.1__1.pdf

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). *ข้อมูลสถิติการ
สำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ปี 2554*. สืบค้น
เมื่อ 25 พฤศจิกายน 2555 จาก [http://
service.nso.go.th/nso/nso_center/project/
search_center/23_project-th.htm](http://service.nso.go.th/nso/nso_center/project/search_center/23_project-th.htm)
อรรณพ ช้องต้อ. (2553). *บุหรี่ยับสุขภาพจิตวัยรุ่น*.
สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2555 จาก [http://
www.thailandquitline.or.th/news.php?id=57](http://www.thailandquitline.or.th/news.php?id=57)

ภาษาอังกฤษ

Bandura, A. (1997). *The exercise of control*.
New York: Freeman.
Bidstrup, P.E., Frederiksen, K., Siersma, V.,
Mortensen, E.L., Ross, L., Vinther-Larsen,
M., Gronbaek, M., & Johansen, C. (2008).
Social-cognitive and school factors in
lifetime smoking among adolescents.
*Cancer Epidemiology Biomarkers &
Prevention*, 17, 1862-1871.
Christophi, C. A., Savvides, E.C., Warren, C.W.,
Demokritou, P., & Connolly, G.N. (2009).
Main determinants of cigarette smoking
in youth based on the 2006 Cyprus GYTS.
Preventive Medicine, 48, 232-236.
Erbaydar, T., Lawrence, S., Dagli, E., Hayran, O.,
& Collishaw, N.E. (2005). Influence of
social environment in smoking among
adolescents in Turkey. *European Journal
Public Health*, 15, 404-410.
Flay, B.R. & Petraitis, J. (1994). The Theory of
Triadic Influence: A new theory of health
behavior with implication for prevention
interventions. *Advances in Medical*

Sociology, 4, 19-44.

Ford, K.H., Diamond, P.M., Kelder, S.H.,
Sterling, K.L., & McAlister, A.L. (2009).
Validation of scales measuring attitudes,
self-efficacy, and intention related to
smoking among middle school students.
Psychology of Addictive Behaviors, 23,
271-278.
Homsin, P. (2006). *Predictors of smoking
uptake among Thai male adolescents: Early
smoking stages*. Doctor of philosophy
dissertation, Nursing, Chiangmai University.
Lim, K.H., Sumarni, M.G., Kee, C.C., Hejar, A.R.,
& Amal, N.M. (2012). Perceived norms and
smoking status among secondary school
students in Kota Tinggi, Johor, Malaysia.
*International Journal of Public Health
Research*, 2, 85-92.
Ling, P.M., Neilands, T.B., Nguyen, T.T., & Kaplan, C.P.
(2007). Psychographic segments based
on attitudes about smoking and lifestyle
among Vietnamese-American adolescents.
Journal of Adolescent Health, 41, 51-60.
Machado Neto Ade, S., Andrade, T.M., Napoli,
C., Abdon, L.C., Garcia, M.R., & Bastos,
F.I. (2010). Determinants of smoking
experimentation and initiation among
adolescent students in the city of Salvador,
Brazil. *The Jornal Brasileiro de Pneumologia*,
36, 674-682.
Mohammadpoorasl, A., Fakhari, A., Shamsipour,
M., Rostami, F., & Rashidian, H. (2011).
Transitions between the stages of
smoking in Iranian adolescents. *Journal
of Preventive Medicine*, 52, 136-138.